

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdá-jában és a szerkesztőnél fogad-tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Schmausz Endre Szabadkán.

Zombor, 1895. augusztus 15.

A szabadkaiak fényével és nagyszabású ünnepélyességekkel iktatták be hivatalába Schmausz Endrét, Szabadka város új főispánját.

Az egész város lakossága látható örömmel üdvözölte a főispánt. Schmausz Endrének különben oly jó híre érkezett Szabadkára, még mielőtt ő maga oda ért volna, hogy nem csoda, ha a szabadkaiak fellelkesültek érkezésén. Tudják a szabadkaiak azt, hogy mi volt Schmausz Endre 14 éven át, tudják, hogy ennek a nagy vármegyének élén állott s állásában mindig a legnagyobb szakértelemmel s e mellett lelkes ambícióval dolgozott. Tudják azt is, hogy Schmausz Endrében a ritka munkaerő párosulva van a tettvágygal, a munkaszeretettel. Így hát meg vannak arról győződve, hogy Schmausz náluk is csak jót és hasznosat fog alkotni, megteremteni.

A fogadtatás és a beiktatási ünnepély minden mozzanata Szabadka város gazdag és nagyszámú lakosságához méltóan fényes, impozáns volt. — Az ünneplők sokaságán meglátszott az öröm és tisztelet, melylyel Schmausz Endre iránt már most viseltetnek.

Mi a magunk részéről újlag sok szerencsét kívánunk Schmausz Endrének, a szabadkaiaknak pedig gratulálunk.

A fogadtatási és beiktatási ünnepélyességekről a következőket írja tudósítónk:

Schmausz Endre főispán beiktatási ünnepélye.

Szabadka, 1895. augusztus 14.

Schmausz Endre szabadkai főispán Zomborból folyó hó 12-én a reggeli gyorsvonattal indult Szabadkára. Kísérete igen nagyszámú volt. Szabadkáról még előtte való napon, e hó 11-én Pertich Mihály árvaszéki elnök vezetése alatt egy tiz tagú küldöttség érkezett Zomborba, hogy Schmausz Endrét Szabadkára átkísérjék. Ezen küldöttségen kívül ott voltak még a főispán kíséretében: Bács-Bodrogh vármegye, Zombor szab. kir. város, Apatin község, a megyei jegyző-egyesület küldöttsége, továbbá nagyszámú magánosok.

A zombori vasúti indóháznál nagyszámú gyűltek össze Schmausz Endrének tisztelői, hogy búcsút vegyenek tőle. A vármegyei tisztikar tes-

tületileg jelent meg, Karácson Gyula megyei főjegyző mondott a velt elispánnak „Isten hozád”-ot.

A gyorsvonat Szabadkára 9 óra 27 perckor érkezett meg. A hivatalos küldöttségeken kívül óriási, ezer és ezer főnyi közönség várta az állomáson s az előtt az új főispánt. Mikor Schmausz a kupéból kilépett, lelkes, szűnni nem akaró éljenzéssel fogadták.

A város közönsége nevében Vojnits Félix Szabadka városi főjegyző üdvözölte a következő beszéddel Schmausz Endrét:

Méltóságos főispán ur!

Szabadka sz. kir. város képviselőjében megjelenünk Méltóságod előtt, hogy Méltóságodat e város falai között magas állásban üdvözöljük, — hogy kimutassuk tiszteletünket azon férfú iránt, kit Öfelsége az apostoli király kegye közigazgatásunk élére állított, kinek hazafi-ága, törhetlen igazságszeretete s nagy munkaereje már rég ismeretes e város közönsége előtt, s kit e jeles tulajdonságaiért e város lakosságának őszinte szeretete és becsülése vesz körli.

Adja Isten, hogy azon szeretet, mit ezen ünnepélyes pillanatban éreznünk s Méltóságod bölcs és tapintatos működése teremjék meg azon eszközöket, amelyek szük-ségeket ahhoz, hogy ezen város, melynek élén Méltóságod áll, polgárainak s szeretett hazánknak javára minél inkább fejlődjék és viragozzék. Isten hozta Méltóságodat körünkbe!

A főispán szónoki hévtől áthatott beszédben válaszolt Vojnits főjegyző üdvözlő szavaira. Hangsúlyozta azt, hogy ő dolgozni, munkálkodni jött Szabadkára, s reméli, hogy a város közönségének támogatásával hasznos munkásságot fog kifejthetni Szabadka előhaladására. Viharos éljenzéssel fogadták Schmausznak önértetes, minden jelenvoltra a legjobb benyomást gyakorolt beszédét.

Az állomáson a szabadkai tüpöltő zenekar játszott. A menetet a városi főkapitány kocsija nyitotta meg. Utána a város négyes díszfogatán ült Schmausz Endre főispán Mamuzsich Lázár polgármesterrel a balján. A többi kocsikban a küldöttségek, a főispán kísérete s a vendégek foglaltak helyet.

Szabadka városa impozáns módon volt fel-díszítve. Minden házról nemzeti színű zászló leng-gel alá s ezen kívül zöld galyakkal és szőnyeg-gel való díszítés is igen sűrűn volt alkalmazva. Különösen szép látványt nyújtott a főutca gyönyörű díszítése s az előtte felállított diadalkapu. A merre a menet elhaladt, mindenütt ezer és ezer ember éljenzete nagy lelkesedéssel az új főispánt.

Az ablakokban és balkonokon elegáns hölgyközönség foglalt helyet; a hölgyek is fellelkesültek s kendő-lobogtatással üdvözölték a főispánt. Egy-általán Schmausz Endrét mindenütt, ahol meg-jelent, a legszívélyesebb ovicióban részesítették.

D. e. 10 órakor nyitotta meg Mamuzsich Lázár polgármester a díszközgyűlést. Felkérte a törvényhatósági bizottsági tagokat s a megjelent küldöttségeket és vendégeket, hogy előbb csatlakozzanak a főispánhoz az ünnepélyes „Veni Sancte” meghallgatására. Fél 11 órakor vonult a főispán igen nagy kísérettel a szent Teréz templomba, hol zenés szent mise tartott. A mise után a díszközgyűlést folytatták. Mamuzsich pol-gármester felhívta a törvényhatóságot, hogy egy küldöttséget menessen a főispánhoz, a mely felkérje őt a közgyűlésen való megjelenésére.

Rövid néhány perc elteltével megérkezett Schmausz Endre az érte ment küldöttség élén. A közgyűlési terem zsúfolva volt; a karzatokon díszes hölgyközönség foglalt helyet. Mikor a főispán a terembe lépett, minden oldalról szűnni nem akaró éljenzéssel üdvözölték. Mamuzsich polgár-mester felkérte a főispánt, hogy a hivatalos esküt letenni sziveskedjék.

Az eskü letétele után Schmausz Endre főis-pán elfoglalta a főispáni széket s a következő programbeszédet mondotta el:

Schmausz Endre székfoglaló beszéde.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-sebb Uram és Királyom által a magy. kir. kormány meg-tisztelő bizalma és előterjesztése folytán Szabadka szab. kir. város főispánjává kineveztetvén és az előirt esküt Önök körében az imént letévén: a főispáni széket elfoglalom és ennek kapcsán mindenként előtti tisztelet-tesen üdvözölöm ezen tekintetes törvényhatósági bizott-ságnak minden egyes tagját és másodsorban mindazokat, a kik a szomszédos törvényhatóságok képviselőjében a beiktatás fényének emelése, annak emlékeztetéséből és ezen szab. kir. város sorsa iránti élénk érdeklődésük és tiszteletük kétségbe vonhatlan beigazolására, ma itt megjelenni sziveskedtek; meg kell emlékeznem továbbá, az e város érdekeit oly melegen szívén viselt közvetlen elődöm, e város fényes tehetőségű, kiváló szülöttje: dr. Vojnits István főispán ur öméltóságának sikeres műkö-déséről, mely működés aránylag rövid tartama dacára nem csak részben cézataim megvalósítását lényegesen előkészítette, de mely, ezen tekintetes törvényhatósági bizottság hathatós támogatásával — több nagyfotosságu kulturális és közérdekű kérdést is valóstván illetve meg-indítván, — az ennek folytán reá hárult újabb kiténté-téstől teljesen eltekintve, — neki nem csak ezen város

A „BÁCSKA” tárcája.

HORVÁTORSZÁGI EMLÉKEK.

Írta: Latinovits Stanci.

Igazán nagy elszántságot és bátorságot tételeztem fel mindig arról, aki arra bátorozza magát, hogy Magyar-ország kedves és otthonos vidékéről Horvátország és Szlavónia ismeretlen és rettegett vidékeit keresse fel. Magam is meglehetősen kényelmetlen érzéssel indultam neki s ha ígértem nem köt, úgy az utolsó percben is szívesen visszamaradtam volna, — mert mit is keresne ott egy magyar ember, ahol mindenki idegenkedéssel tekint reá és ahol nem cseng füllébe bájos zeneként az a hasonlíthatatlanul kedves drága magyar szó. Szinte teljes némaságra kárhoztatottnak éreztem, — olyasminek véltem magamat, mint az a daloló madár, mely elbagyja édes dalát, ha a másik bokorból dalnok kollégája sza-vaira nem felelget vissza.

Annál kellemesebben érzem most magamat, mivel mindezen feltevésemben — örömmre — csalódnom kellett.

Fárasztó és átszállásokkal tarkázott utazás után, estéli 9 órakor érkezünk meg Bares vasúti állomására, hogy azután kocsira szállván, remélhető rossz és majd járhatatlan utakon érkezünk meg utazásunk céljához, Terezovára. — És itt is csalódtam.

Kocsira ülve, Bácskában ismeretlen kiténtő uton hajtatunk keresztül Bares telepen, majd Bareson. Maga Bares telep egyike a legszebb provinciális helyeknek, a melyeket csak látni lehet. Szép széles kövezett utcái vannak még fejletlen, de már is igen szép fákkal be-ültetve. Majd a vasúthoz vezető főutca meg épen nem viseli magán provinciális jellegét. Tiszán emeletes, va-lamikor munkásbázisnak szánt épületei igen nagy esinnal vannak megépítve és majd mindenik egy kis parkban

fekszik, úgy, hogy inkább mondható villatelepnek, mint városnak, de hát nagyon azért nem voltam meglepve, mert még Magyarországon tudtam magamat.

Bareson keresztül értünk. Mikor azután megcsapott a Dráva szele és már érezni véltem a horvát föld le-vegőjét; — bizony-bizony elővett újból a honvágy és szinte kedvem lett volna visszafordulni s egy fárasztó visszautazás árán feloldozni azon szándékomat, hogy Szlavóniát megláthassam. Azután mégis élve a költő szavával: „etiam si fractus illabatur orbis” — neki duráltam magamat.

Kellemesebb hangulatba ringatott a Dráva fodros tükrén játszó megtört holdszög, mintha biztatna, esalogatna, bátorítana. A hosszú Drávabidon lassu lépésben hajtatunk keresztül, lévén a „sebes hajtás tilos” és felöltő alá dugott cigarettéinket — „Rauchen verboten” miatt — csak lopva-lopva sziva mentünk át Magyar-országból Horvátországba. Ezen vakmerőséget megfizettük 72 krajcárral; — ennyibe került áthonosításuk azon okból, mert a hidvám ennyit tesz ki.

Es azután véget érni nem akaró országúton mentünk mendegéltünk, vagy jobban mondva kocsikáztunk; azt bittem legalább is az operenciás tengerig, mert bizony a meleg esti szellő le-lezárta szemünket és az álom ijeszítő hosszavá festette az utat.

Öreg este volt már, mikor Verőcére érkezünk be. Ezen a városon pihenés nélkül keresztülhajtatunk s így kutyafuttában nem is láthatunk mást, mint Schaumburg-Lippe herceg kastélyának impozáns körvonalait. Az egész kastély és park meglehetősen széles csatornával van kerítve, melyen keresztül szép kőhid vezet be a kas-télyba, illetve a parkba, mely százados fáival, bokraival úgy néz ki, mint egy várkastély parkja.

Verőcét elhagyva, folyton kiténtő utakon értünk el a környék nábobjai, a Jankovichok birtokaira.

Itt azután elköltözött bácskai szemeimről az álom. Még az éj is, mintha csak feledtetni akarta volna az ezen vidékről táplált gondolataimat, — gyönyörű hold-

fényvel kedveskedett. Megmutatott mindent, amit egy látni vágyó szem az újság ingerével szedhet magába. Elkészített arra, hogy a bekövetkező napokra tudni, látni vágyó érzéseimet megacélozhassem, kitágította szívemet, lelkeimet, hogy az eddig ismeretlen szépet és kedveset mind-mind magamba fogadhassam.

Kezdve a holdsugártól egész a harmattól terhes fűszálg, — a távoli kolompóztól a tücsök csipeléseig minden oly szokatlannak, minden oly kedvesnek tűnt fel, mintha végtelen hosszú fogság után most színá be az ember először az illatterhes levegőt.

Jobbról a borovói halmok emelkednek az éj ho-mályában, még magasabbnak tűnve fel, mint valójukban, balról sötét csikban vonuló erdőséget, melynek sűrű lombja, mint egy tömör fal zárja körül a gyönyörű síkságot. És középen mint egy óriási lombra kigyó buzódik a fehér, köves út. Az út szélén jobbról-balról, még általam nem ismert magasságu, jegenyefa szegély buzódik. Olyanok ezek a fák, mint a gyertyaszál, — áthatlan sűrűségű lombjaik, mintha metszve volnának, — mondjuk formába öntve körítik a roppant vastag tör-zseket s oly egyformák, oly hasonlók és oly hiányta-lanok, hogy a szem káprázik bele, ha végignézi rajtuk és nem látja azt, hogy egyik a másiktól külön áll.

Es azután felfelesillan a hegyoldalokon, a tágas mezőkön egy egy pásztortűz felesapó lángja, csillog-villog az erdőséteken, az ut mellett, az árkokon a millió és millió szentjánosbogár kísérteties fénye, meg-megrezeg a harmateppeken a holdsugár és miriád szikráit szét-szórja a fáradt szemben; — és ha szemedet pihentetni akarván, felkeresed a csillagos eget, — a csendes juliusi éj csillagbuzulásának csodái kápráztatják azt el. Belefárad a kéjsóvár lélek, belefárad a felizgatott szem, a pillák önkéntlenül lezárulnak s a lélek édes almodozásba merül el. Igazán nem hiszem, hogy létezhetik valami szebb, valami bájosabb egy csendes, csillagos, harmatos nyári éjszakánál.

Nem is hallottam, nem is láttam többé. Lelkem

közönségének már amugy is birt köztisztelétet biztosította, — de illustis családja nevét, — benne és általa ezen város történetével újból szoros kapcsolatba hozandják.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!
Most beszédem érdemére átvérve, habár az imént elhangzott eskü alaptételei, valamint a törvény határozott intézkedései eléggé megjelölik jövő működésünk sarkkövét, kedves kötelességet vélek teljesíteni még is akkor, a midőn intencióimnak ezen alaphoz kiindulni hivatott korszerű középületének szerkezetét, a mai ünneplés és nagyfontosságú együttlétünk emlékére, ugy ezen tekintetes törvényhatósági bizottság némi előzetes tájékoztatására legalább körvonalaiiban megismertetem.

Közudomású dolog az, hogy én az ország második legnagyobb és ennek megfelelő jólétnek örvendő, — e város határát 3 oldalról körítő — vármegyének több mint tizennyeg és egy fél éven át: első tisztviselője, vagy ha jobban tetszik: első munkása voltam. Ezen tény önmagában, növelve azon kitüntetés által, mely szerény személyemben, a ma elfoglalt fényes állásra való kiszemelés alkalmával — egyéb érdemek hijján — valószínűleg ép a vezetéshez szokott kitaró munkást akarta jutalmazni, teljesen tájékoztatja önöket az iránt, hogy bennem egy becsületes, de egyben öntudatos munkás jött önök közé, ki ha — mit nem tagadhatok — megszokott munkaköröm, munkatársaim és engem bizalma és szeretetével elkényeztetett anyavármegyéim törvényhatósági bizottsága köréből, ezen szab. kir. város kormányzásának átvételére, a legfelsőbb kívánalomhoz képest vállalkoztam, azt bizonyára komoly megfontolás után és szilárd elhatározással tettem.

Ezen perctől fogva tehát igen tisztelt törvényhatósági bizottság és mindaddig, a míg szerencsés leszek ezen főispáni széket elfoglalni, hosszú közpályámon szerzett összes tapasztalataim, tudomásom és megédzett munkaerőm első sorban Szabadka szab. kir. városának állandának rendelkezésére, hová minden utógondolat és elfoglaltság nélkül jöttem, hogy az ezen új állásomból folyó terhes, de kiválóan szép és megtisztelő feladatokat szeretettel, ambícióval, határozottsággal és a legteljesebb odaadással híven és lelkiismeretesen, biztos kézzel úgy, — ha az is szükséges volna — bár jelszavam az: „Fortiter in re et saviter in modo“ a megfelelő mérvű erőfolyel is sikeresen megoldhassam.

Az ország második vármegyéje vezetése anyagi és szellemi jólétre irányított fáradságos munka után, — az ország harmadik legnagyobb, — intelligenciájának imponáló súlya, lakosságának száma, határának terjedelme, a város és polgárainak kiváló vagyoni viszonyai, eddig is fényesen igazolt kulturális és humanitárius törekvései, úgy igen alkalmas forgalmi hálózata következtében összes közgazdasági ágainak és ezzel földművelése, ipara és kereskedelme kifejlésére és ezekben a közjólét biztosítására szükséges minden előfeltétellel rendelkező városnak, az őt édes hazánkban megillető súly és tekintély atributesaiban nem csak fenntartani, de azokat a kor kívánalmainak megfelelő fejlesztés és tökéletesítés által növelni, kellő anyagi és szellemi garanciákkal ellátni, ezen tek. törvényhatósági bizottság odaadó támogatásának feltételezése mellett is nehéz, de egyben oly magaslatos feladatot képez, mely eddigi anyamegyéb hason törekvéseimet, e város sorsa és felvirágzásában megkoronázni volna hivatva. E városban tehát:

a végrehajtó hatalom képviselőtét vinni, a törvényhatósági önkormányzatot ellenőrizni és az állami közigazgatás érdekei fölött őrködni kívált, ha azt nem elméletileg és nem egyszerűen a papíron, de az életben és tényleg is foganatosítani kívánom, már önmagában elég teret nyújt foglalkoztatásomra.

Ezeknek előrebocsátása után és bár az, — ezen bizalmi állás elfogadása és elfoglalásából önként következő — azt csupán megemlítendőnek tartom, hogy mint a szabadelvű kormány képviselője annak nézeteit osztom és azoknak minden téren való érvényesítését — objektív függetlenségem megővése és más politikai nézetek tisztelgetésben tartása — úgy annak idején a választások tisztaságának és szabadságának megőrzésére irányított törekvéssel, — határozottan biztositani kívánom.

További céloom: őrködni illetőleg oda törekedni, hogy miután az egységes magyar állam konsolidációjának legfőbb biztosítékai a városok: nemcsak ezen tekintetes

törvényhatósági bizottság, de az egész lakosságnak eddig soha kétségbe nem vonhatott mély és őszinte hazafis érzülete, ténykedéseink, közintézményeinkben lépésről lépésre megszilárdították és minden néfáni — e város keretében fel sem tételezhető ellenáramlat, a legszigorúbb elbírálás — és elbánásban részesítették; hogy a felekezetek — és különböző anyanyelvű polgárok között, az igazi hazafias érzület alapján nyugvó egyetértés és kölcsönös tisztelet legodaadóbban ápoltság és ezáltal a közmegelegedés és közmegegyezés biztositassék;

hogy a törvény, a törvényszerű rendeletek és szabályrendeletek feltételül és szigorúan betartassanak és foganatosíttassanak;

hogy az állami közigazgatás híven és gondosan közvetíttessék;

hogy a törvényileg biztositott önkormányzat minden tulkapas és megtámadástól megóvassék és behatóbba tétessék, valamint a rendelkezésre álló erők abba lehetőleg bevonassanak;

hogy, valamint én mindenki jogát tisztelgetben tartani óhajtom, azonképen kívánom, hogy az én saját jogköröm is mindeuki által tisztelgetben tartassék — előre is kijelentvén: hogy miúdig függetlenül és legjobb meggyőződésem szerint kívánom eljárni és hogy — a személyes érdekektől eltekintve, — kizárólag ezen város java, igazi közérdeke és reputációja, — kerelmek, panaszkok, úgy egyéb elintézkések és intézkedésekben pedig, a mindenki vel szemben szabadon érvényesítendő igazság és méltányosság, — képezendik elhatározásom alap indokait;

hogy a közigazgatás gyors, pontos és tiszta volta biztositassék; ez azonban az én szigorú és gondos ellenőrzésem és a város érdemes tisztikarának kitaró közreműködése mellett is csak akkor lesz lehetséges, ha egyrészt: a tekintetes törvényhatósági bizottság ebbeli törekvéseimet teljes erővel támogatni fogja és ha a maga részéről is oda fog törekedni, hogy valamint a netan vétkes tisztviselőre a szigorú, de igazságos büntetés a lehető legrövidebb idő alatt kiszabassék; úgy viszont a becsületes, buzgó és lelkiismeretes tisztviselő, mindenemű zaklatástól megóvassék, a tisztí reputáció és tekintély érdekében pedig — a szükségeshez képest — elégtétel és nyílt bizalomban részesíttessék;

másrészt pedig: hogy a tisztviselők és egyéb városi alkalmazottak fizetésének már a mélyen tisztelt elődöm által is célba vett rendezésével, azok javadalmazása lehetőleg mielőbb szabályoztassék és olyanná tétessék, mely a tölték várt odaadó fáradságos és becsületes munkával arányban álljon, mely őket a mindennapi kegyérgond keserveitől és csábításaitól megmentse és a munkaközü emelésével a nyugodt odaadó munka szolgáltatására képesekké tegye;

hogy a város gazdasági és pénzügyi viszonyai a leggondosabban ellenőriztessenek és az ezen tek. törvényhatósági bizottság közreműködésével elért nyilvánosság által a vagyonekezelés körül eljárás — lehetőleg — meg a gyanu anyekétől is megóvassék;

hogy az évi valódi szükségletek — amennyire az egy ily nagy hivatású és rohamosan haladó városnál lehetséges, — az évi költségvetés készítése, illetve tárgyalása alkalmával pontosan meghatározottassanak, reális alapon teljes fedezetben részesíttessenek és az által a póthitelek és pótköltségvetések zavaró ismétlődése lehetőleg elkerültesék; a jóváhagyott költségvetés pedig mindig pontosan betartassék, de be is tartassék és végül:

hogy a város összes közgazdasági viszonyai, mint jólétének legjobb biztosítékai, a legmelegebb gondozás és ápolásban részesíttessenek.

Ugy vélem, hogy az elmondottakban már eléggé megjelöltem azt az irányt, melyben ezen város ügyeit vezetni — illetve vezetetni óhajtanám, de hogy mindezek egyuttal ekként sikeresen megoldhatók is legyenek és hogy különösen azon sok nagyfontosságú kulturális, humanitárius, közgazdasági és egyéb közérdeklő kérdések, melyeket mélyen tisztelt elődöim, önök kezdeményezése illetve hathatós közreműködésével megindították s a melyeket még ezután célszerűeknek és szükségeseknek fogunk tartani, — a város és a fizető közönség érdekeinek gondos mérlegelése és a helyes egymásutánának megfontolásával, — az ország harmadik városának módja és hivatásának megfelelőleg megvalósíthassuk és

hogy a város felvirágzása, jólétének minden foglalkozási ágban való fellendülése biztositassék, — ahhoz okvetlenül szükséges, hogy e szép város közérdekeinek följajánlót — enmagában gyenge — munkabírásmat: az e város javáért mindig lelkesedett polgármester ur és a többi hivatott munkatársak buzgalma kívül, első sorban és főképen ezen tek. törvényhatósági bizottság minden utógondolat és tétovázás nélkül támogatni sziveskedjék.

Az elmondottakból önként következnek az is, hogy én mindenkor nyíltan és határozott bizalommal szándékozom Önök elé lépni s ha ezek viszonzásául Önök nekem bizalmat és támogatást nyújtandának, ha saját iniciatívájukban módot szolgáltatnának arra, hogy ezen nagy város viszonyait, érdekeit, szükségleteit, melyekről eddigelé csak közvetve és töredékesen értesülhettem, mielőbb alaposan és részletesen megismerhessem, hogy azokat azután az én támogatásommal és az ezzel megszerzendő felsőbb hozzájárulással annál melegebben gondozhassam és érvényre juttathassam; ha e terem a mint azt másként fel sem tételezhetem de feltételeznem nem is szabad, nem a politikai aspirációk és személyes érdekek kizűdtere, hanem a közérdek és közjó szentélye leendő, melyben a személyes és politikai vonatkozások elhagyásával csupán ezen város java, felvirágzása, polgárainak jobb boldogulása és megelegedése képezendő a nyugodt eszmecsere egyedüli célját, hol a nemes küzdelem az ellenfeleket eleve legalább fegyverszünetre és utóbb kölcsönös tiszteletre serkenti, hol a törvényes védelemben elhangzó jóakaratu szabad szó, az eszmék tisztázását és a legjobb által legyőzött jó és jobb vélemények diadalát mozdítja elő; szóval, ha a város igazi közérdekeinek szolgálatában párt- és felekezeti különbség nélkül látom e város minden igaz fiát körém gyűlekezni, akkor reám nézve a mai nap, melyen a főispáni székbe való beiktatásomat ünneplem, bizonyára életemnek legszébb és legkedvesebb emléke maradand.

Azon reményben, hogy a jó Isten segítségével ezen kívánalmaim teljesedésbe menendnek, magamat és működésemet újból hathatós támogatásukba ajánlva, azzal zárom székfoglaló beszédemet, hogy: éljen a király, éljen a haza, éljen és legyen egyetértő Szabadka szab. kir. város közönsége!

Vojnits Félix főjegyző üdvözlő beszéde.

A főispánnak most közölt programbeszédét általános helyesléssel fogadták.

A beszéd elhangzása után Vojnits Félix városi főjegyző kért szót s a következő beszéddel üdvözölte a főispánt:

Méltóságos főispán ur!

Szabadka sz. kir. város közönsége őszinte örömmel vette tudomásul O császári és apostoli királyi Felsőségének azon legmagasabb elhatározását, hogy Méltóságodat e város főispánjává legkegyelmesebben kinevezni s az által közigazgatásunk vezetését Méltóságod kezeibe átadni méltóztatott.

Méltóságod imént elmondott nagyszabású programbeszédében mindnyájunk által nagyrabecsült munkaerőjét városunk érdekében szeretettel felajánlotta s jelezte, hogy főtörekvése leendő magas állásából kifolyólag elvállalt kötelezettségeinek lelkiismeretes teljesítése, a tisztviselők anyagi helyzetének javítása, a háztartást illetőleg városunk és a közjó érdekében szükséges teendők megvalósítása, a város kulturális, közgazdasági és humanisztikus intézményeinek fejlesztése s ezáltal a város anyagi és szellemi érdekeinek minél inkább előmozdítása.

Nekünk Méltóságod törhetlen hazafisága, ernyedetlen ügybuzgalma, minden pártállástól ment részrehajthatlansága és ismert igazságserete teljes biztositókat nyújt arra nézve, hogy elhatározását a jelzett irányban érvényesíteni fogja.

Méltóságodnak fent jelzett elhatározásától reméljük e város belbékéjének, polgárai nyugalmaának s ezáltal a közjó előmozdítására irányuló együttes tevékenységünknek biztositását. A tisztviselők fokozatos tevékenységét s ennek következtében Méltóságod bölcs és tapintatos vezetése alatt közigazgatásunknak oly szellemben való működését, mely az államkormányzat érdekeinek sérteletlen fentartása és városunk különleges méltányos aspi-

megittasult, testem elfaradt és megérkezvén célunkhoz, jötekony, nyugodt alomra hajtottam fejemet: és almodtam csendes boldogságról, paradicsomról, angyalkákról és mindenről, ami szép, ami kedves.

Reggel pihent testtel, újult erővel vettem nyakamba a falut. Terezo vác mintegy 1600—1800 lakossal bíró kisebb község és meglehetősen hasonlít egy bácskai uradalmi községhez. De forgalma és névénél sokkal nagyobb, mint bármely bácskai községé. Az utcákon örökös sürgős forgás, egyik kocsi a másikat éri s a szokatlan zajgas és nyüzsgés szinte idegessé tesz.

A helység központja a templomter, hol az uradalmi és középpületek állanak. Ezek között dominál a csinos parkban épített templom. Meglehetősen tiszta román stílusban van építve és két gömbölyű tornya és kupolája messze vidéken uralkodik. Belül egész egyszerű, — minden dísz nélküli oltára felett szent Terezia elavult kepe függ. Maga a templombelső már diszesebb. Fent körülötte egy tágas kórlát, mely a férfiak részére van fentartva és kettősztva a Jankovich család imatükkéjével. A szöszek pedig a maga különösségében egészen feltűnő: egy sziklacsoportot ábrázol s mellvéje nincs, úgy hogy a szónokló pap mintegy a sziklából látszik kinőve lenni.

A helység ezenkívül valami különösét nem mutat. Terjedelmes uradalmi épületek, megbarnult és fakult középületek, mint mindenütt. A falu külső részein fekszenek azután az eléggé különös horvát lakóházak. Nafedélről szó sincs; zsupp a tetje az istenadának valamennyinek. A kéményt csak a biréről ismerik s a füstöt ott tudul ki a tetőn, ahol éppen neki tetszik; — kényelmes és praktikus dolog, mert meszelni nem kell, — a festést elvégezi a füst maga is. A falu szélén aztán az elmaradhatatlan függeléke egy horvát községnek: egy pár cigánysátor piszkos, füstös rongyaival, meztelen purdával és nagyon természetesen penetrans friss (?) hus illatával.

Ez a külseje a községnek; — és a belseje? — Igazán sajnálom, hogy ilyen bevezetést irtam hozzá, mint a község leírása. Erről már lelkesedéssel írnék, ha tudnék.

Itt már megelégedezik az ember arról, hogy „külföldön“ van. Egy darab ez Magyarországból kiszakítva és pedig igen kedves kis darab. Az intelligens osztály magyar testestől-lelkestől, magyar a nevében, magyar a szívében, magyar a barátságában és legmagyarabb a házában. Arról a magyar vendégszeretetről, melyet a külföldön anyit emlegetnek, itt vehették a mintát; és igazat, de nagyon igazat mondanak a krovotók, mikor azt mondják, hogy Terezo vác — kis Debreceen. De legmagyarabb teszi a községet az a jellemvonása a par excellence magyarságának, hogy anyyi szép leányt és asszonyt mutathat fel, amennyit látni csakis egy magyar községben lehet: az ember hajlandó azt hinni, hogy ez Mohamed paradicsomának magyar része, — de legszebb része is.

Két heti ott tartózkodásom alatt, módomban volt megismerni az ott lakókat, módomban volt derék magyar vendégszeretettüket igénybe venni és módomban volt nézni, látni a legszebb nőket és tapasztalni azt, hogy lehet falusi hölgy is nagyvárosi... Valóságos embaras de richesse! Ha valahonnan távoztam nehez szívvel s ha valamikor nem bántott a „Heimweh“, ugy ez most volt. De nem is irok arról többet, mert minden kiírtott betű egy édes, de fájó emléket ébreszt fel bennem.

Ha mindenütt így beszélnek rólunk s ha mi egész Horvátországról így beszélhetnénk!?

A község körül terjednek el a Jankovichok gyönyörű birtokai. Amerre szem ellát, terjedelmes vetések, igazi róna és gyönyörű fásítás, amit nálunk nem láthatni. Közbe közbe kiválnak a zöld fák között a sűrűn elszórt gazdasági épületek vörös tetői, — a teljes munkában levő gőzgépek fel-feltűnő fekete füstje tarkítja a zöld, fehér rónaságot. Igazi mintagazdaságok ezek és oly

terjedelmek, amilyenek Bácskában nem is léteznek. Óriási földterületek, erdőségek 30—40 ezer hold egy tagban.

Az állattenyésztés különösen virágzó. Gyönyörű jószágállományok gazdagítják az uradalmakat s különösen a lipicai ménes arabsz lovai országos birtek. Anyyi szép ló, amennyit itt minduntalan látni, kevés helyen van. Gyönyörű karsu, könnyű állatok s nyilsebesen repülnek végig a sima utakon.

Valamit még a lakosságról is kell írnom. A független önálló lakosság nagyobb része bevándorolt német, míg maga a törzslakosság ép úgy, mint a mi bunyevácaink, észrevélenül fogy s lassankint a falu szélére szorul, hogy helyt adjon egy életképebb, munkásabb népnek. A munka nem igen kenyerre s ha van kis darab földcskéje, megszántja, beveti s azután rábizza az Uristeren: „csinálj uram tovább, ha akarod.“ Szőlőik, kukorica ültetvényeik ugy néznek ki, hogy az ember csak szánakozva tud rájuk nézni. Pedig nem nagy munkába kerül, mert nagybirtokos nincs közöttük s akinek 10—15 szlavóniai holdja van, az már erősen virilitás. Napszámba sem járnak s a munkásokat az uradalmakba a Fiume melletti vidékekről hozzák; ezek rendkívül erős emberek, de parancsolni nem szabad nekik, mert ők akkor dolgoznak, amikor nekik tetszik, — de ha dolgoznak, — igazán dolgoznak is.

Valami különösebb népviselet nincs erre. A férfiak egészen ugy öltöznek, mint a mi bunyevácaink; a gyöngédebb nem pedig szláv szokás szerint szeret cifrázkodni; viselete hasonlít ugyan a mi szokásainkhoz, csakhogy egyszerűbb és kevésbé festői. Vasárnapi ruházata majd olyan, mint a hétköznapi s igen kevés csecsebecsét aggat a nyakára. A dologtalanságnak azonban miúdként nem válogatás nélkül nagy barátja. Ime egy kis ethnographia.

(Vége köv.)

rációinak
célokna
Remélj
érdekeik
Ofelése
tette le M
megvan arr
lenni van h
kincsével
romlatlan, e
és nemzetie
oknál fogva
oldalosságá
helenek s m
hazájának
E váro
nyuló tevé
mellét látja
Méltóságod
erőnknek te
működésükn
tűzött cél te
jutalmunka
Midőn
rosunk jövő
őszinte szer
godat, misz
viselői kar
jóindulatáb
eredménye
Isten
öröme se
Vojni
azt az in
szédek sz
jegyzőköny
gadása ut
véget ért.
A kö
hivatalos l
ségekét fo
döttségek
Szaba
kath. klér
az ágostai
suak hitkö
kir. honvé
Bodrogh v
döttsége
város kül
kir. törvén
ügyvédi ka
viselők ös
képezde ig
kir. adóhiva
hivatali tisz
tanintézetek
kai pénzi
a nemzeti
egyletek: a
iparosok és
szabadkai
kedő ifjak
oltó-testül
egyesület
közéjsi tan
segélyző p
önsegélyz
jótékony
Schm
szívélyes
ról s egy
kérté ki.
A fő
Palicson v
részt. Ott
tagjai, a
intelligenci
tonaság is
A tés
meg, a kö
kodó csalá
dottak meg
Szabadka
kormányra
csai érsekt
Farkas Zs
a közönség
A ba
uralkodott
A Pa
tűzijáték
csalt ki l
A vel
tűnően sike
Nagys
voltak képe
vonat vitte

rációinak szívós ápolása és támogatása mellett a köz-célok megvalósítására vezetend.

Reméljük szeretett városunk szellemi és anyagi érdekeinek felvirágzását.

Ófelsége az apostoli király egy fejlődő város jövőjét tette le Méltóságod kezeibe, melyben minden kellék megvan arra nézve, hogy nagygyá legyen. Nagygyá lenni van hivatva szeretett városunk a természet minden kincsével dusan megáldott földjénél, de még inkább romlatlan, erőtéljes népénél fogva, mely különféle fajú és nemzetiségű elemekből alakult ugyan, — de ép ez oknál fogva a tehetségnek és képességnek oly sokoldalúságával bír, minővel kevés város lakói díszkedhetnek s melyet egy szétbontatlan kötelék fűz össze, hazájának határtalan szeretete.

E város jövő fejlődése s népei boldogítására irányuló tevékenysége Méltóságodnak mindig Méltóságod mellett látja e város minden igaz fiát, miért is ígérjük Méltóságodnak, hogy törekvéseiben odaadó hűséggel s erőknek teljes kifejtésével fogjuk támogatni s ha ezen működésünkkel a közjónak szolgálatot teszünk s a kitűzött cél felé csak egy lépéssel is közelebb megyünk, jutalmunkat működésünkben fogjuk találni.

Midőn Méltóságodat főispáni magas állásában városunk jövőjét illetőleg teljes megnyugvással, szívünk őszinte szeretetével üdvözöljük, egyre kérjük Méltóságodat, miszerint a törvényhatósági bizottságot, a tisztviselői kart és városunk polgárait fogadja nagyrabecsült jóindulatába, — legyen annak bölcs vezére s a kívánt eredmény el nem maradhat.

Isten tartsa meg Méltóságodat városunk javára, öröme sokáig!

Vojnits Félix beszéde után Farkas Zsigmond azt az indítványt tette, hogy az elhangzott beszédek szövegét vétessenek be a közgyűlés jegyzőkönyvébe. Ezen indítvány egyhangú elfogadása után a főispán éltetésével a közgyűlés véget ért.

A küldöttségek.

A közgyűlés után Schmausz Endre főispán hivatalos helyiségeibe vonult s a tisztelő küldöttségeket fogadta. Tisztelegtek a következő küldöttségek:

Szabadka város törvényhatósága; a róm. kath. klérus; szerb hitközség; izraelita hitközség; az ágostai vallásnak hitközsége; a helvét vallásnak hitközsége; a 4-ik sz. huszárezred és a m. kir. honvédség tisztikarának képvisellete; Bács-Bodrogh vármegye küldöttsége; Baja város küldöttsége; Ujvidék város küldöttsége; Zombor város küldöttsége; Szeged város küldöttsége; kir. törvényszék és járásbíró; kir. ügyészség; ügyvédi kamara; kir. közjegyzők; a vasuti tisztviselők összeségének képvisellete; az állami nőképezde igazgató tanácsa és tanári kara; a m. kir. adóhivatal tisztii személyzete; a m. kir. postahivatal tisztii személyzete; a szabadkai városi tanintézetek képviselleteinek összesége; a szabadkai pénzügyintézetek igazgatóságának képvisellete; a nemzeti kaszinó és a többi társas körök s egyletek; a szabadkai általános ipartestület, az iparosok és kereskedők köre, izraelita nőegylet-szabadkai dalárda, a kath. legényegylet, a kereskedő ifjak társulata; a szabadkai önkéntes tűzoltó-testület; a Bács-Bodrogh megyei jegyzői egyesület; a Bács-Bodrogh megyei tankerületi községi tanítói egylet; a szabadkai kerületi beteg segélyező pénztár igazgatósága; a szabadkai izr. önszegélyező és gyámolító egyesület; a „Concordia“ játékonysági egyesület; végül az egyesek.

Schmausz Endre minden küldöttséget igen szívélyesen fogadott; biztositotta őket jóakaratról s egyuttal barátságukat és rokonszenvüket kérte ki.

A bankett.

A főispáni beiktatási ünnepély befejező része Palicson volt: mintegy 500-an vettek az ebéden részt. Ott voltak a vidéki küldöttségek összes tagjai, a szabadkai hivatalok, testületek s az intelligencia és polgárság nagy számban, a katonaság is sűrűn volt képviselve.

A tósztok sorát Schmausz főispán nyitotta meg, a ki lelkes szavakban a királyra s az uralkodó családra üritette poharát. Tósztokat mondtak még: Vojnits Félix a főispánra, a főispán Szabadka város közönségére, Pertich Mihály a kormányra, Vojnits Félix Császka György kalocsai érsekre, Mamuzsich polgármester a főispánra, Farkas Zsigmond a katonaságra, Léderer ezredes a közönségre, Csopor Gyula a főispánra stb.

A bankett, a melyen a leglelkesebb hangulat uralkodott, belenyult a késő esti órákba.

A Palics taván bemutatott „velencei éj“ és tűzijáték óriási, 8—10 ezer főnyi közönséget csalt ki Palicsra.

A velencei éj bemutatása és a tűzijáték kitűnően sikerült.

Nagyszámu közönséget rendes vonatok nem voltak képesek haza szállítani. Éjfélkor egy külön vonat vitte haza a közönség legnagyobb részét.

A szeghegyi honvéd-siremlék fölavatásának ünnepe.

A szeghegyi honvéd-siremlék fölavatásának ünnepe a legszebb sikerrel ment végbe folyó hó 11-én Szeghegyen. Az ünnepélyre érkező vendégeit, illetve Kozma László országgyűlési képviselőt, a hegyes-feketehegyi pályaudvarnál, nagy, lelkesedett közönség nemzeti lobogókkal és harsogó zenével fogadta. A megtisztelt képviselő, a Joeckl Henrik tanító által tolmácsolt üdvözlést, valamint a Szeghegy közönsége nevében neki átnyújtott díszes virágcsokrot átértett szavakban köszönte meg, kérve az ünnepre hangolt közönséget, hogy őt soraikba fölvegyék és a kegyelet ünnepeitől együtt induljanak. Erre a ragaszkodással körülvevett képviselő, egy virággal díszített négyes fogatra szállt, mely a most meginduló menetet megnyitotta, s első sorban a kishegyesi csata-emlék felé indult. Ideérkezve, ezt, Kiss József joghallgató beszéde mellett megkoszorúzza. Innen, mint egy hőmpölygő áradat, vonult a menet tulajdonképeni célja, a szeghegyi honvéd siremlék elé; a menet két oldalán lovas bandérium haladt, nyomában beláthatatlan kocsisorral és tarkán hullámzó gyalog közönséggel. — Közel kilenc órákor lépett föl, a letakart siremlék előtt álló, virágfűzéses ünnepi emelvényre Engisch Frigyes szeghegyi lelkész, hogy a sirt és emléket német és magyar nyelven elmondott kenetes imákkal fölavassa. A „hymnus“ éneklése után Kozma László orsz. képvis. tartotta meg alkalmi beszédét.

Kozma László beszéde:

Ünneplő polgártársaim! Kegyelettevő gyülekezet! Föl van avatva a sirt. Az elszállott imával lelkünk még a csillagok határa felé van fordulva. És mégis, szíveinkre nem a gyász elcsüggesztő érzete nehezedik; nem temetői sirt ez, az örök éjszakának nem az a bezárt kapuja, mely bennünket, a tündöklő hiábavalóságok rabjait, mulandóságra tanít. Itt lelkünk összetett szárnya inkább bontakozik, inkább a feltámadás jelenségeihez hasonlatos mozgalmak mennek végbe körülöttünk. Mintha elbűlt bősök köd-alakjai vonulnának föl előttünk, a véren váltott eszme-flóriájával balantékaik körül. Megszólal a sirt; a porból, a hanuból lesz a mi fényes, a mi el nem muló: lelkesedésünk fonsége; a hazafias hála szertartásaiból két nemzeti jóvendők ígérete... Régi dicsőség emlékezte, szálj le ránk! Tamadj föl, te átokkal és elragadtatással teljes, — te vért és dicsőséget pazarló idő! A kegyelet halottidéző szava szólit. Nyisd meg előttünk egy lánglobbanásnyi időre éjszakáid magasságait, mélységeit!...

Nem volt ez a nemzet pártító soba. Nyolcszázados alkotmányunkat akarták megsemmisíteni. Ki akartak bennünket törölni az élő nemzetek sorából.

Eloldozták tehát a fajgyűlölet démonait; egymásra uszították a nemzetiségek; keresztre feszíték magát a vallást, egymás ellen ingerelve a felekezeteket.

Össze akarták törölni Szent István koronáját. Az egyik testvérnek kiszelték az ország testéből Vojvodinát, benne ezzel a vérrrel áztatott mezővel; a másik testvér meggyezte Dakorománia határait; Jellachich vörivő katonái Illyriáról álmodtak. Mintha nem lett volna ez a föld, századok óta, közös édes anyjuk. Kebelébe ütötték töreiket.

És bekövetkezett a testvérháboru minden iszonya. Névtelen rémtettek fertőztették meg a nappalt és az éjszakát. Áradt a vér; kiapadt a köny. És jaj!... Az égre kiáltó vér parázata kioltá a király fejét övező nymbus sugárzatát is.

A nemzet a harc itélőszéke elé kényszerítettett. „Fényesebb a láncnál a kard...“ Kivonta azt léte, függetlensége védelmére.

És ennek a rokon'alan nemzetnek fiatal hadserege a harci erények csodáit művelte. Arkangyali erőt öntött szívébe a nemzeti büszkeség, a keserű önrzet, a haza édes szerelme, a bántalmak föltáplált emlékezte, a dicsőség szomja. Az unoka méltó lett őseihez, kiknek csatatéri halál volt az eszményük.

A hadi történet dicsőbb fegyvertényeket nem jegyzett föl, mint a minőket műveltek;

„Miről zengett magasztos ének,
Mit följegyeznén a történet:
Csodául fenhagyott.“

A honvédeink által kivívott győzelmek egyike a kis-hegyesi diadal.

Szabadságharcunk emlékezetében általában összeolvad a keserűséggel az elragadtatás. És az emlékezetnek e kettős vonása a kis-hegyesi diadalban is benne van. A hazája ellen lázadt, a testvére ellen tört, testvér kevelysége itt lett megalázva. Itt verte meg Guyon — Jellachichot.

A most fölavatott sirban is a mi névtelen hőseink, a kishegyesi győzelem elesett bajnokai pihennek. Közös párnájuk, közös szemfödélük, közös koporsójuk itt, a mi közanyánk, az édes haza földé.

Szinte elfelejtett, virágtalan sirban álmodtak 46 évet. De immár az ő sirtjuk se jelten.

Szeghegy község német nyelvű lakosságának hazafisága emlékkövet emelt bambaik fölé, hogy ennek

látára, mindenki, a kit utja erre visz, keljen föl a multnak és a jövőnek gondolata...

Bontakozzék ki hát sziklatested szemek előtt, hogy immár a hazafiai kegyeletnek oltárköve lettél!... — (A kő leple leball.)

Az vagy, az alattad porló hősök méltó emléke, — a hazafiai hálának nemes tanuja vagy! Több is vagy!

Hazai történetíróink egyike azt a megsemmisítő vádat emelte Szeghegy község lakosai ellen, hogy ezek a hazaáruló latrokkal szövetkeztek Hegyes és Fekete-hegy feldúlására, hogy testvéráruhással vásárolták meg bántatlanságukat. — Nem tudni, hogy a rémes napoknak minő káprázata vetette ki méhéből ezt a méltatlan gyanusítást! De az immár bizonyos, hogy Te ennek a vádnak fényes cáfolata vagy, ki letöröld a szégyennek igazságtalan bélyegét azok homlokáról, kik hazájukat híven szerették. Bizonyos immár, hogy e sirt fölrajában, e sirt koszorúiban rejtőzik az a hitregei balsamir, melytől a léleknek a vád által ütött sebe begyógyul.

S a midőn ma e sirtal első áldozatunkat letesszük, tegyünk fogadalmat a fölé, hogy kegyeletünket híven őrizzük és örökölt hagyjuk ivadékainknak. Hiszen a nemzeti hősök emlékének tiszteletében nemzetünk sorsa van, abban az általa élesztett honszerelében van számunkra a második ezredév ígérete.

Ugy legyen!...

Utána német nyelven Joeckl Henrik méltatta az ünnep jelentőségét. Kun Géza: Tóth Kálmánnak „Előre“ című költeményét szavalta el. Erre Taucz Fülöp joghallgató alkalmi beszéde következett. Majd Becker Dávid szeghegyi földbirtokos olvasta fel a kishegyesi ütközet történetének rövid kivonatát és az emlékköre adakozók neveit német nyelven. A leleplezési ünnepélyt a Szeghegyi éneklése fejezte be. És noha a program láthatólag sok számot tartalmaz s a legforróbb nyári nap sütött az ünneplők fejére: a közönség lelkesedésében a legkisebb csökkenés sem állott be az egész ünnepély végéig. — A szoros értelmű leleplezési ünnepélyt a szeghegyi olvasó-egylet helyiségeiben rendezett 80 teritékes bankett követte, melyben a szomszédos községek egyaránt képviselve voltak. A felköszöntök sorát Kozma László orsz. képviselőnek a királyra mondott toaszta nyitotta meg az ünneplőknek szűnni nem akaró riadala mellett. A fehér asztal mellől Vojnits István főispánunknak egy üdvözlő telegramm is menesztetett. A lelkes felköszöntők sorát nehéz volna jegyzékeln. A déli ünnepet este közvacsora és vigasság követte. A kitartó lelkesedés mozgalmá volt látható Szeghegy utcáin és közhelyein, mely belenyult a késő éjszakába. Szeghegy közséje méltán büszke lehet hazafias érületének lelkes bizonyítékaira. Ne hagyjuk említés nélkül azt sem, hogy e hazafias szellem derék vezérei között Joeckl Henrik tanító és Tormay Gyula gyógyszerész urak első sorban állanak.

Tanító-egyesület közgyűlése.

A Bács-Bodrogh vármegyei tankerületi községi tanító-egyesület 1895. évi augusztus hó 25. és 26. napján Baja t. j. f. városban tartandó XXII. évi rendes közgyűlésének sorrendje.

Első nap.

Vasárnapon augusztus hó 25-én.

Választmányi ülés délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órákor, mely alkalmal a választmányi előkészítő bizottsággá alakul és

- a) a közgyűlési tétel megfajtásával foglalkozó pályaművek bírálatát tárgyalja és a pályanyertes, ugy a közgyűlésen felolvasandó munkákat sorrendszerűleg kijelöli;
- b) a közgyűlés elé terjesztésére beadott ügydarabokat átvizsgálja, a tárgyalandó indítványok felett javaslatot készít s a közgyűlés ügyrendjét végleg megállapítja.

Második nap.

Hétfőn augusztus hó 26-án.

Reggeli 9 $\frac{1}{2}$ órákor közgyűlés. Ennek sorrendje:

1. Elnöki megnyitó.
 2. A járáskörök jelentései.
 3. A következő tétel tárgyalása:
 - a) Miként szervezendő át a mezőgazdasággal foglalkozó vidékeken az ismétlő iskola, hogy céljának épen ugy megfeleljen, mint az ipariskola?
 - b) Mi módon lehetne az ismétlő iskolában a leányokat a háztartás egyes ágaiba bevezetni?
 - c) Az iskolai ézáró ünnepélyek paedagogiai és társadalmi méltatása.
 - d) A beérkezett versenydolgozatok közül a bírálobizottság által absolut becsűnek ítélt munka felolvasása.
 4. Az 1896. évi közgyűlési tétel megállapítása.
 5. A pénztárvizsgáló bizottságnak a pénztár állapotára vonatkozó jelentése s a fölmentvény megadásá fölötti határozathozatal.
 6. A jövő évi költségeloirányzat megállapítása és az 1896. évi közgyűlési tételre kitéendő pályadíj meghatározása.
 7. A beérkezett és a választmány javaslata alapján tárgyalandó indítványok fölötti határozathozatal.
 8. Az 1892. évi közgyűlés határozatának XXI. pontja figyelembe vételével a jövő évi közgyűlés helyének kijelölése.
- Azon egyesületi tagok, kik a központi választmánynak nem tagjai, a közgyűlésen tartoznak megjelenni; távolmaradás esetében az alapszabály 16. §-ának k) pontja értelmében kiállítandó írásbeli igazolásaik f. évi augusztus

hó 20-ig a központi elnökséghez, ezen időn túl pedig f. évi augusztus hó 25-ig Bajára az előkészítő választmány elnökehez küldendők be.

A köri jelentéseknek, úgy a felolvasás alá eső pályamunkáknak indokolt előterjesztése szempontjából óhajtható, hogy a jelentéseket a körök elnökei, a tételket pedig a kidolgozók terjeszték elő.

Felkérem azért a körök elnökeit, valamint a dolgozókat, hogy távolmaradásuk esetében helyetteseikről kellő időben gondoskodjanak s helyetteseik neveit az írásban benyújtandó elnöki jelentés kapcsán folyó évi augusztus 20-ig ide a központi elnökséghez, — azontúl pedig augusztus hó 24-ig Bajára az előkészítő választmány elnökehez terjeszték be.

Az utazási árkedvezmények ügyében a Dunagőzhajózási társulat forgalmi igazgatóságánál a Dunán Tittel, Ujvidék, Gombos, Apatin, Bezdán és Baja érintési állomás helyeknek megjelölésével a szükséges lépéseket megtettem; kedvező elintézés reményében már most figyelmeztetem a t. egyesületi tagokat, hogy az utazási árkedvezmények igénybe vételéhez szükséges „Állandó igazolási jegy” iránti kérelmüket a központi elnökségre címezve f. évi augusztus hó 20-ig annál is inkább jelentsék be, mert a később érkező kívánat időbeli elintézéséért a központi elnökség felelősséget nem vállal.

A zónarendszerű személy-díjszabás életbeléptével a vonaton utazásra menetdíj mérséklést fenn nem áll.

A közgyűlés sikeres keresztülvitelére Baján megalakult rendező-bizottság előterjesztése alapján a következőket közölhetem:

a) a központi választmány, illetve a bíráló-bizottság tagjait a rendezőség a bejelentéshez képest már a közgyűlést két nappal megelőzőleg, vagyis augusztus hó 24. és 25. napján fogadja.

b) a közgyűlés tagjait valamint a bejelentett vendégeket a közgyűlést megelőző nap augusztus hó 25-ének reggelétől jelvény által felismerhető rendezőség fogadja.

c) minden érkező hajó és vasut-vonat elé kellő számú ólósó bérkiosci lesz kirendelve.

d) gondoskodik arról, hogy 70 tag a bajai állami tanítóképző internátusában ingyen szállást és az étteremhez ezen időre szerződötten vendéglősnél ólósó ellátást nyerjen.

e) magánháznál több tag számára szerez elszállásolást s a vendéglőkben az összes rendelkezésre boesátható szobákat árkedvezményben foglalja.

f) egy a közgyűlést megelőző valamint az ezt követő napon különböző gyártelepek és faiskolák megtekintésére kirándulást rendez.

g) a gyűlést megelőző napon ismerkedési estély lesz.

h) a közgyűlés befejezése után társasbéd, este pedig a lökerten táncmulatság lesz tartva.

i) a rendező-bizottság az érkező vendégeknek tájékoztató programot fog nyújtani s felkéri a körök elnökeit, valamint az intézetek igazgatóit, hogy a közgyűlésen résztvevő tagok megjelenését az érkező napja és napszakának pontos kitétele mellett az elszállásolás igénybevételek közlésével Bajára Nagel Sándor képezdei tanár urnak, mint a rendező-bizottság elnökének, folyó évi augusztus hó 20-ik napjáng mulhatlanul bejelentsek, mert a későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek.

Kelt Zomborban, 1895. évi augusztus hó 5-én.

Schmausz Endre,

főispán, a megyei községi tanító egyesület elnöke.

Ujdonságok.

Öfelsége születésnapja. Augusztus hó 18-án, öfelsége a király születésnapjának évfordulóján a helybeli összes templomokban ünnepélyes istentisztelet lesz. Az istentiszteleteken a hatóságok testületileg vesznek részt.

Isteni tisztelet. Ő császári és Apostoli királyi Felsége születésnapja alkalmával a zombori izr. hitközség 1895. augusztus hó 18-án délelőtt 11 órakor ünnepélyes isteni tiszteletet tart.

Istentisztelet. Az ág. evang. híveknek tudomására adatik, hogy vasárnap azaz folyó hó 18-án az e célra kibérelt helyiségben istentisztelet fog tartatni. Korossy Emil s. k., Medvezky Zsigmond s. k.

Távzó kereskedelmi iskolai tanár. Pinterits Karoly, zombori kereskedelmi iskolai tanár az aradi kereskedelmi iskolához választatván rendes tanárrá, szeptember hó elsején városunkból végleg eltávozik.

A baja-zombor-ujvidéki vasut már közel van tökéletes befejezéséhez. A vonal megnyitása szeptember 2-án lesz.

Orosz művész városunkban. Gordon Károly, a világhírű orosz tenorista, a ki Ujvidéken is nagy sikerrel tartott ének-előadást, városunkba is eljön. Már előre felhívjuk városunk közönségének figyelmét az orosz művészre.

Dalárdai zászlószentelés. A mármaroszigeti magyar dalárda folyó hó 18-án zászlószentelési ünnepélyt rendez. Ezen ünnepélyre meg lettek hívva az ország összes dalárdái. A zombori kaszinó-egyleti dalárda is képviselteti magát az ünnepélyen. Tegnap az esti vonattal utaztak el dalárdánk képviselőiben dr. Horváth Ákos és dr. Csernus Pál dalárdai tagok.

Szent-Istvánnapi ünnepély. A zombori polgári kaszinó-egylet és a kaszinó-egyleti dalárda Szent-István első magyar király ünnepe napján 1895. évi augusztus hó 20-án a polgári kaszinó-egylet összes helyiségeiben ünnepélyt rendez, melyre a t. c. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Az ünnepély sorozata. I. rész. I. Délelőtt 10 órakor a r. kath. templomban ünnepi isteni tisztelet a dalárda közreműködésével. II. Délelőtt 11 órakor a polgári kaszinó-egylet nagytermében: 1. Szózat. Éneklő dalárda. 2. Ünnepi beszéd. Trischler Károlytól. 3. Hymnus. Éneklő dalárda. II. rész. III. Déután 2 órakor. Tekepálya-verseny az egytel kerti helyiségében. IV. Este 8 órakor. Vacsora a kerti helyiségben a la carte. Vacsora alatt a dalárda énekel. V. 10 órakor. Táncvigalom az egytel összes termeiben. VI. Szünóra alatt (fél 1 órakor). Hölgy tekepálya-verseny. A tekepálya-verseny két részből fog állani t. i. délután 2 órakor férfiak számára részvételi díjjal és este a szünóra alatt kivilágítás mellett a hölgyek számára részvételi díj nélkül. a) A férfi verseny programja: I. 3 dobás 7 babára. Díjak: az 1-ső 10 korona, a 2-ik 3 korona, a 3-ik 2 korona. — Egy-egy részvételi jegy ára 10 kr. II. 3 dobás jobbdámára. Díjak: az 1-ső 5 korona, a 2-ik 2 korona, a 3-ik tiszteletdíj. — Egy-egy részvételi jegy ára 10 kr. III. 3 dobás baldámára. Díjak: az 1-ső 5 korona, a 2-ik 2 korona, a 3-ik tiszteletdíj. — Egy-egy részvételi jegy ára 10 kr. IV. 3 dobás középső sorra (Wurscht). Díjak: az 1-ső 10 korona, a 2-ik 3 korona, a 3-ik 1 korona. — Egy-egy részvételi jegy ára 10 kr. V. Vigaszverseny 3 dobás 9-re. Díjak: az 1-ső 20 üveg sör, a 2-ik tiszteletdíj és a 3-ik szüneti tiszteletdíj. — Egy-egy részvételi jegy ára 10 kr. b) A hölgyverseny programja: A hölgyek versenyében részt vehet az estélyen megjelenő hölgyek közül bárki. Díj nem lesz fizetendő. A legjobb 3 dobó számára tiszteletdíjak. Az ünnepélyen részt vehet az is, aki az egytelnek nem tagja. Belépti díj nincs.

Öngyilkosság. Súlyos csapás érte Csirszka Konrad bezdáni tekintélyes kereskedő, megyebizottsági tag s tüzeltő főparancsnokot, amennyiben — mint tudósítónk értesít — a 18 éves Károly nevű fiát, — ki csak pár héttel ezelőtt sorozatotott be önkéntesen a bajai m. kir. állami mentelposztályhoz — folyó hó 12-én a délutáni órákban sögornője, özv. Burgstaller Sándorné bezdáni házi kertjében egy kortéfan felakasztva találták. A szebb reményekre jogosított ifjúnak már kicsi korától fogva semmiféle pályához egyáltalán nem volt kedve s könnyelműségét nem volt képes ellensúlyozni sem az önfeláldozó szülői szeretet, sem a szigor. Végre is folyó évi július hó 17-én bevonult a katonasághoz, ahonnan azonban már a harmadnapra megszökött, de akkor csakhamar rátaáltak. — Folyó hó 9-én vagy 10-én azonban újra megszökött a katonáktól s bujdosott valahol, míg végre a súlyos büntetés alul a halálban kerestett menedéket. A megejtett puhatolás szerint az öngyilkosságot a kora hajnali órákban követhette el, de holtestére csak délután találtak rá, mert előbb a kertben nem igen jártak. — A mélyen sujtott s köztiszteletnek örvendő család irányában általános az özrinte részvét. A boldogtalan ifjú, — kinek ravatalát számos koszoru díszítette, egy a nagyszámú rokonság, mint a család barátai részéről — koporsóját f. hó 13-án kísérték örök nyugalomra óriási közönség részvétele mellett.

Meghívó. A szöntai ifjuság a szöntai kaszinó kerti helyiségében az ott létesítendő didsedóvoda javára folyó hó 24-én este öt órakor mükedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. Felülvezetések közönséggel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Műsor: 1. Örült. Petőfi Sándortól; szavajja Gräber Béla ur. 2. Cavalleria Rusticana. Nyitány. Mascagni-tól; zongorán előadják Thurszky Jánosné és Fritsche Gyulané urnók. 3. Királyfogas, operett kettőse, Konti-tól; Thurszky Jánosné zongora kísérete mellett énekelik Fritsche János urnó és Fritsche Gyula ur. 4. Hármasszövevény. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Torkos László. Személyek: Kamilla, Olga, Piroksa testvérek Nikelsz Ilona k. a., Friedmann Rózika k. a., Vass Ninuska k. a. Rétfalvy Zoltán Breicha János ur.

A községjegyzői szigorlat. A belügyminiszter valamennyi vármegye közigazgatási bizottságának rendeletet küldött, a melyben megállapítja, hogy október elsejétől fogva a házassági jogról, a gyermekek vallásáról, az állami anyakönyvekről szóló törvények, valamint az ezekhez a törvényekkelhez kiadott és kiadandó összes utasítás is tárgya lesz a jegyzői szigorlatnak, továbbá, hogy ugyanattól az időtől fogva az állami anyakönyvi felügyelő is tagja a jegyzői képesség megbírlására hivatott szakbizottságnak mindazokban a vármegyékben, melyekre hatásköre kiterjed.

Augusztus 15. A laikus ember nem is tudja, hogy milyen nagy jelentőségű nap az augusztus 15-e. A nimródok vértét ez a nap valósággal pezsgésbe hozza. Megindul a nyul s más egyéb vadakra a vadászat. Egyszerre sűrű dolga akad a vadászfegyvernek s a vetésekben eddig háborítottatlanul meghúzódott fülesek bezzeg sűrű ostromnak vannak kitéve. Tegnap volt épen augusztus 15-e. Lapunknak igen sok vadász jó barátja van, sietünk hát a nagy napon kívánni nekik — sok szerencsét! (Hiszen ezt a jó kívánságot ők oly nagyon szeretik.)

Tüzeltő-tanfolyam. A bácsmezei tüzeltőtestületek szövetsége a jövő hónapokban tüzeltő-tanfolyamot rendez Szabadkán. Tanárai: Breuer Szilárd főv. hiv. tiszt, Kölnér István főv. önk. tüzeltő tiszt, dr. Kovács Aladár fővárosi mentőegyesületi főparancsnok, Scossa Zoltán hiv. és Vencel Lajos önk. szabadkai parancsnokok.

Jubileum és zászlószentelés. A zombori szerb csitaonica szeptember hó 14-én és 15-én ünnepli meg 50 éves fennállásának jubileumát. — A jubileum zászlószentelési ünnepélyvel lesz egybekötve.

Táncpróba. Major Farkas táncitanító holnap, szombaton, a „Vadászkürt” szálló nagytermében, Herzenberger Sándor zenekara közreműködése mellett, tánciskolája befejezéséül rózsastélyllyel egybekötött zártkörű táncpróbát rendez. Beléptidíj személyenként 1 frt. Csaldíj 2 frt 50 kr. Karzat 50 kr.

Sertésvész. Városunkban a sertésvész még mindig pusztít. Mint említettük, a zárlat el van rendezve; az illetékes hatóság a legmesszebb menő intézkedéseket tette meg a vész elfojtására.

Mükedvelői előadás. A Szivacon folyó hó 10-én rendezett mükedvelői előadás minden tekintetben kiválóan sikerült. A két darab előadása és betanulásával a szereplők a közönség zajos tetszését érdemelték ki. Az előadás után tánc következett, mely kivilágos ki-virradtígt tartott; az első négyest két kólonban 50 pár táncolta. A mulatságon a szivaci intelligencián kívül nagyszámú vidéki közönség is részt vett.

Óriási jégvihar. Pivnicán, mint értesülünk, tegnapelőtt óriási jégvihar pusztított. A jég roppant nagy károkat okozott; a vetésekben és épületekben okozott káron kívül a jég két embert, a kik künn a mezőn foglalatokodtak, agyontitított; ezenkívül 3 ember súlyosan megsebesült.

Mükedvelői előadás. Az 6-és uj-zivaci tanuló ifjuság 1895. évi augusztus hó 24-én a „Huber”-féle szállodában jótékony célú, táncal egybekötött mükedvelői színi előadást rendez. Színre kerülnek: Kisfaludi Károly „A fősvény” és Taylor Tamás „Barátságból” c. 1 felvonásos vígjátékok.

Exarits a váci fegyházban. A városunkban is híressé vált betörő- király ismét visszakerült régi fészkebe, a váci fegyházba. Tudjuk, hogy Exarits már több ízben megszökött a börtönből. Ez alkalommal azonban, ha szándékában volna is, nem fog neki a szökés sikerülni. Ugy örök Vácot, mint a szemük fényét. Hogy elmenjen a kedve a további szökésektől, minden kidolgoható módon megvasalták. Széles pántok vannak a lábain, kezein, ezenkívül jobb keze a ballabával és vicaversa van megvasalva. Ezek a súlyos vasak, láncok, éjjel-nappal rajta vannak. Ha napközben egy órai sétáját teszi, látszik, hogy a járás nehezebbé esik, mintha nehéz terhet cipelne. Ha az arcát megakarja tisztítani, le kell hajolnia térdig, hogy a kezével elérje az arcát. Az ór, ki előtt a sétát végzi, nem veszi le róla a szemét és meg nem mozdulna a helyéből semennyiért. Exarits azonban felemelt fölül járkál és merészen néz fegyvertársaira, kik lopva vetnek rá egy-egy pillantást, ha arra mennek. A zárkában nem adnak neki dolgot, hiszen a nehéz vasakkal semmit sem tehet.

Felülvezetések. A Szivacon folyó hó 10-én rendezett mükedvelői előadás alkalmával felülvezettek: Schwartz Lajos 1 frt, Neugebauer Sámuel 90 kr, özv. Merkel Jánosné 60 kr, Vollveiter János 60 kr, dr. Ivankovits Pál 90 kr, Hodossy nővérek 50 kr, Maiszky Gyuró 50 kr, Hirmann Máté 30 kr, Griczman Pál 30 kr, Baujác Angela 30 kr, Raits Milosné 30 kr, Schwartz Frigyes 30 kr, Hettesheimer Konrádné 30 kr, Schuller József 30 kr, Neugebauer Jakab 30 kr, Merkel Keresztély 10 kr, Vollveiter Henrik 30 kr, Zimmermann Henrik 30 kr, Vollveiter Jakab 30 kr, Ofner Zsigmond 10 kr, Münzer Fülöp 10 kr, Müller János 30 kr, Bruck Károly 30 kr, Eimann Károly 30 kr, Schützler Károly 30 kr, Zsupánszky János 30 kr, Stok Károly (Verbász) 30 kr, Vagner Vilmos (Verbász) 30 kr, Bachmann Frigyes (Verbász) 30 kr, Csepessányi István (Verbász) 30 kr, Ungár Pál (O-Morovica) 30 kr, Kontra Jánosné (Csúza) 30 kr, N. N. 30 kr, N. N. 30 kr, Stefanovits Dömötör 30 kr, Toth József 30 kr, Löbl Gyula 30 kr, ifj. Paluska János 30 kr, Schenkenberger Károlyné 30 kr, Hartman Sándor 30 kr. A rendezőség ez uton fejezi ki hálás köszönetét.

Véres verekedés. Folyó hó 12-iki kelettel írja levelezőnk: Ujvidéke a „Schwarze Binder”-féle éjjeli koreszében, a hol minden vasárnap az ugynevezett „Viechmark” táncmulatság tartatik, egy rendőrt a szerb legények azért, mert garázdálkodásuk miatt őket erélyesen rendreutasította, megbícskáltak. Őt zsúrat ejtettek rajta, a melyek közül egyik a hasúrbé 15 cmnyire batolt és halálos sebet okozott. A rendőr haldoklik, a tettesek elfogattak és beismerték tettüket, de boros állapotukkal védekeznek.

VUKOVICS SEBŐ ÉS ÜRMÉNYI PÁLNÉ LEVELEI YUJEVICH ZAKÁRHOZ.

Közi: Dr. T. J. (Folytatás).

VIII.

Pest, febr. 16. 1869.

Tekintetes ur!
Noha tudom, hogy másfelől is van értesítve a megnyitandó országgyűlés hatánapjáról, mégis, miután alkalmam volt itt egy minisztertől és egy alstatus titkártól megérteni, hogy az országgyűlés apr. 26-ra van összehívva s az összehívó levelek most Bécsben vannak öfelsége által leendő aláírás végett, kívántam e hírt önnel közölni, gondolván, hogy talán célszerűnek fogja találni a megyében az előkészületeket siettetni; — úgy vélekedem, hogy eddig Bács megye tovább késett azokra nézve, mint más hatóságok.

Remélvén, hogy a nagyságos asszony és ön is a legjobb egészségben vannak, őszinte üdvözléssel vagyok a tek. ur igaz barátja

Vukovics Sebő.

P. S. én csak pár napra jöttem fel, holnap azonban hazatérek.

IX.

Beregszó, u. p. Szakálháza, márc. 6. 1869.

Tekintetes ur!
Mind a múlt hó 19-én költ, mind e hó 2-ről szóló becses és barátságos sorait vettem s mindkettőt nagy érdekléssel olvastam, hogy a választók valamely része más jelölt körül csoportosuljon, az a szabadság következménye és alkotmányos elveket ismerő ember előtt jele a jogok élvezete terjedésének a nép között, de a jelen esetben csak az és nem csekély mértékben fájdalmas, hogy a szakadás oly irány kedvéért történik, amely romlást törekszik hozni e nem csupán idegenektől, hanem önfülitől is megszegtett bazára.

Igen örvendek azon, hogy a választás 18-ára van kitűzve és szándékom 17-én Palánkára érkezni, hogy megnyugtatómra szolgál azon reményadás, hogy a központi bizottmány ismét öre fogja bizoni a választási elnökséget. Ön volt az első, ki velem, midőn a bácsi kerület engem vártatlan felhívása által változtatlan alapja van tehát a feletti örvendésemnek, hogy ez alkalommal hasonló viszony fog önhöz csatlolni.

A zombori jegyzetben foglalt tődest, mit szövegem okozott az elkülönítés látnak vesztel kitézött határát attól féltem, hogy napjaira leendő zett volna meg március 18-ika mesen hatott Elytől kedést, kibágni által a val és tekintetbe hatnán, mint A nemsó hogy legjobb tekintetes ur

Minapi s man ma megfeleleslegessé szesz a kormány elsieltetnek tel angol mérnök által épített hasonlítani ideiglenes has közt állandó adatok egybe ségét, — a M 1 : 9, a Kávé Cenisen a leg it csak 3000. Attól félek, gálat nem vol rendes szabály hogy ez uton mányainak. Ha a további észre fogom kérti Kösömet üdvözléssel ma

En meg Pestí Naploba címőra az áltó Megeriesen határozottságo De Lun megvallo, et nyugtatta e a vező e azon k megíténi nem Nem ké s igen lektől velem velemé Üdvözlé

Dr.

B I T T

H

Se

Tiz es szerb és da nőtlen segő ágában te állóan vezet értesítést a

Ezeme

Andrievo

fog megtar

29-én szab

jobb sikeru

3—2

3853. szám.

kig. 1895.

P

Bács-B

lezett Bezd

mazott írno

ezen allas be

Felhivo

güket, életk

okmánynyal

folyó évi

Zombor

3—1

A zombori szerbek határozatára nézve a pótló jegyzetben foglalt közlés eloszlata azon keserű megilletődést, mit szives levelének derekán levő tudósítás bennem okozott. Vajha az úvidékiek is, kik fájdalom, az elkülönülés szítoí voltak 20 év előtt, mint most belátnák veszes lépéseik ártalmas voltát. Az összeírásra kitűzött határidő késő vege némileg aggasztott, mert attól féltem, hogy a választás napja egészen március utolsó napjaira leend hátratéve, a mi a törvényvel nem egyezett volna meg, de mint feljebb megértem, a tudósítás március 18-ának a célra lett kitűzéséről igen kellemesen hatott meg.

Egytől felek, hogy az ellenfél a választáskor verekedést, kihágást, vagy bármí zavart ne idézzen elő, mi által a választás törvényes volta megsebesítettnek és e tekintetben a dolgot jobb kézre bízva nem óhajthatnám, mintha ön mint elnök vezérelndi azt.

A nemsokára várt találkozás reményében, óhajtván hogy legjobb egészségben lássam, allaudón maradok a tekintetes ur igaz barátja

Vukovics Sebő.

X.

Pest, jul. 16. 1869.

Tekintetes ur!

Minapi szives levele mellett közlött emlékirat nyomán ma megtettem az interpellációt. A fell system irant feleslegessé vált a szólás, miután időközben azon rendszer a kormány és a ház által mellőztetett. Én ugyan elsiíttetnek tekintettem azon elhatározást, mert tekintélyes angol mérnökök vizsgálata mellette volt. A Mont-Cenis hátán épített ideiglenes vasúthoz a nálunk javasoltat hasonlítani nem lehetett, amaz természeténél fogva csak ideiglenes használatra volt számítva. Karolyvár és Fiume közt allaudóság lett volna az építés célja. A mérnöki adatok egyebirant eléggé bizonyítják a terrenum különbségét, — a Mont-Cenis az emelkedés ugy áll mint 1 : 9, a Karolyvár-Fiume uton ugy mint 1 : 18. Mont Cenis a legmagasabb pont 7000 lab a tenger felett, itt csak 3000. Ez a költség felellett volna kisebb. Attól felek, hogy a kormányunk által megrendelt vizsgálat nem volt őszinte. Különben, ha félepill e vasut a rendes szabályokhoz képest is jó, — de én azt hiszem, hogy ez uton több rés marad nyitva a deli pálya armányainak.

Ha a miniszter által interpellációmra adandó válasz további észrevételt teend szükkségessé, részemről meg fogom kéni őat bővebb felvilágosításadásra.

Köszönettel vettem a mérnöki értekezést s őszinte üdvözléttel maradok a tekintetes ur igaz barátja

Vukovics Sebő.

XI.

Beregszó, Temes, juli 17. 1869.

Tekintetes ur!

En még hétfőn hagytam el Pestet és a csütörtöki Pesti Naploban olvasom Mikó feleletét az én interpellációmra az alföld-fiumei vasut és zombori indóház irant. Mesteriesen — és kitűdja ki által készítettnek és minden határozottságot szándékosan kerülőnek találok feleletét. De Lányai is felelt az indóház tekintetében. S megvallom, értelmét felfogni nem vagyok képes. Megnyugtattja e az aggályt, melyet én fejeztem ki s kedvező-e azon kívánatnak, mely kérdésem lényege volt, megítélni nem tudom.

Nem késtem ön is figyelemmel olvasta a feleleteket s igen lekötélvez, ha szives lesz néhány sorral közölni velem véleményét Lányai feleletének értelméről.

Üdvözléttel a tekintetes ur igaz barátja

Vukovics Sebő.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Segédjegyző.

Tíz évi praksissal bíró, magyar, német, szerb és dalmát nyelvből jegyzői szigoratot tett nőtlen segédjegyző, ki a jegyzői teendők minden ágában teljes szakavatottsággal bír, irodát önállóan vezetni képes, alkalmazást keres. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

3—1

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a **Dolnja-Andrievcai vásár e hó 28-án és 29-én** fog megtartatni, és pedig 28-án marhavásár, 29-én szabad vásár, a marhavásár rendesen legjobb sikernek örvend.

3—2 **Az Andrievcai község elüljárósága.**

3853. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába bekebelezett Bezdán községénél 400 frt évi fizetéssel javadalmazott irnoki állás leköszönés folytán megüresedvén, ezen állás betöltése irant ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni óhajtoókat, hogy képesíttségüket, életkorukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi augusztus hó 30-áig** terjesszék be. Zombor, 1895. évi augusztus hó 9-én.

T á r c z a y,

főszolgabíró.

3—1

21. szám.

1895.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium f. évi június hó 26-án 39291. sz. alatt kelt magas rendelete alapján a Ferenc-esatorna tiszai kitoroklásának áthelyezési munkálatai közül az O-Becse mellett építendő kettős szilip beton alapozásának biztosítására szükkséges mintegy **1985 köbméter tört kavics szállítása** alulirt m. kir. építésvezetőség helyiségében O-Becsen **folyó évi augusztus hó 29-én d. e. 11 órakor** zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A kellően bélyegzett, lepecsételt és „Ajánlat az ó-becei kettős szilip alapozásához szükkséges kavics anyag” fölirattal ellátott és minták bemutatásával, valamint az ajánlati összeg 5%-ának mint bavatpénznek az ó-becei m. kir. adóhivatalnál készpénz vagy óvadékképcs értékpapirokban történt letételel igazoló nyugta mellékelésével felszerelt ajánlatok alulirt m. kir. kirendelt építésvezetőséghez a jelzett határidőig benyújtandók.

A tört kavicsanyag szállítására vonatkozó szállítási feltételek alulirt építésvezetőség irodájában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

O-Becsen, 1895. évi augusztus hó 12-én.

A m. kir. építésvezetőség.

Egy butorozott szoba az Árpád-utca 57. számú házban azonnal kiadó.

Két gimnáziumi tanuló teljes ellátásra fölvetetik özv. Beke Gyulánénál.

Hirdetmény.

Alulirt község elüljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező nagyvendéglő **folyó évi szeptember hó 8-án délután 2 órakor** haszonbérbe kiadatik, a bérlet tartama 3 év s kezdődik 1896. évi január 1-én, végződik 1898. évi december hó 31-én.

Kikiáltási ár 800 frt, melynek 10%-a készpénzben bavatpénzül leteendő.

Az árverési feltételek Csantavér község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Csantavéren, 1895. évi augusztus hó 13-án.

3—1

Az elüljáróság.

3436. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Balthmonostor községben leköszönés folytán üresedésbe jött irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állás évi javadalmazása 300 frt készpénz fizetésből áll.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtoókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1895. évi augusztus hó 23-ig** nyujtsák be. Baján, 1895. évi augusztus hó 3-án.

Főszbíró szabads.

N i k o l i t s,

szolgabíró.

2—2

5639. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába bekebelezett Veprovác községében leköszönés folytán megüresedett és 300 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtoókat, miszerint a 6/1887. közgy. szám alatt alkotott vármegyei szabályrendeletben meghatározott képesíttségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi szeptember hó 1-ső napjaig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azon tul érkeztoókat figyelembe venni nem fogom.

Bács-Kula, 1895. évi augusztus hó 9-én.

Dr. Széchényi Tamás,

főszolgabíró.

3—1

3996. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Szántova községében ujonnan rendszeresített és irodai teendőkkel egybekötött végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állás évi javadalmazása 300 frt készpénz fizetésből áll.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtoókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1895. évi augusztus hó 28-áig** nyujtsák be. Baján, 1895. évi augusztus hó 3-án.

Főszbíró szabads.

N i k o l i t s,

szolgabíró.

2—2

Hirdetmény.

Községi jegyzői irodában irnoki állást keres egy 4 gimnáziumi osztályt végzett, a magyar, német és szerb nyelvet tökéletesen bíró, a polgári pót-iskolai és jegyzői vizsgára előkészült, szolid magaviseletű fiatal férfiú. — E lap szerkesztősége utján tudakozódhatni kiléte és méltányos feltételei irant.

3—2

1828. szám.

kig. 1895.

Árverési hirdetmény.

Kupuszina község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jognak az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján 1895. évi augusztus hó 8-ától 1901. évi augusztus hó 7-éig terjedő 6 évi időtartamra való bérbeadása céljából folyó évi június hó 30-ik napján megtartott árverés megsemmisítetvén, ezennel közhírré tétetik, hogy az említett időtartamra szóló vadászati jog Kupuszina községéhezánál **1895. évi augusztus hó 25-én d. e. 9 órakor** újabb megtartandó nyilvános árverés utján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár egy évre 40 frt.

Az árverési feltételek a község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthezők.

Kupuszinán, 1895. évi augusztus hó 10-én.

Török Endre,

jegyző.

Mikó János,

bíró.

2—2

1293. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Vaskut községében üresedésben álló rendőrvezetői állásra 400 frt o. é. évi fizetés, havi utólagos kifizetés feltétele mellett ezennel pályázat hirdettetik olyképen, hogy a kérvények **folyó évi augusztus hó 17-éig** Bács-Vaskut község elüljáróságához kellően felszerelve beküldve, és pedig sajátkezűleg magyar (német nyelvet tudnia kell) nyelven irt kérvénybe esatolandó katonai könyve, esetleg végelbocsajtója és illetőségi község vagy on és erkölcsi bizonyítványa.

A megválasztandó rendőrvezetői ruháit, szóval teljes ruházatát sajátjából tartozik fedezni a szerelvényeken kívül.

A beérkezett kérvények a bajai tek. szolgabírói hivatalhoz fognak beküldetni, ahol az állás kinyeresre három egyén ki fog jelöltetni és a választás kitűzve, mely nap a kijelöltekkel közöltetni fog, hogy a választási helyen a jelöltek személyesen megjelenhessenek, magukat az elnök urnak és a képviselőtestületnek bejelentessék.

A rendőri teendők és egyéb dolgok a fennálló szabályok értelmében teljesítendők.

Bács-Vaskut, 1895. évi július hó 28-án.

3—3

Az elüljáróság.

5946. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye b.-kulai járásába kebelezett Kis-Kér és Torzsa községekből alakult XX-ik kerületi kéményseprői állás lemondás által megüresedvén, annak betöltésére nézve ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtoókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi augusztus hó 20-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azon tul érkeztoókat figyelembe nem fogom venni.

Ezen állás a vármegyei szabályrendelet 4-ik szakaszában meghatározott javadalmazással van egybekötve. B.-Kula, 1895. évi augusztus hó 1-én.

Dr. Széchényi Tamás,

főszolgabíró.

3—3

5484. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába bekebelezett Bács-Kula községében lemondás által megüresült és 360 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, miszerint szabályszerűen felszerelendő kérvényüket hozzám **folyó évi augusztus hó 14-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azontul érkeztoókat figyelembe nem veszem.

A választást Bács-Kula községéhezánál folyó évi augusztus hó 15-ik napjának délelőtti 9 órájára ezennel kitűzöm.

Bács-Kula, 1895. évi július hó 31-én.

Dr. Széchényi Tamás,

főszolgabíró.

3—3

2244. szám.

kig. 1895.

Árlejtési hirdetmény.

Bodrogh-Monostorszegh községében a községhezának átalakítása és jókarba hozatala iranti munkálatok biztosítása céljából **folyó évi augusztus hó 24-én délelőtti 9 órakor** Bodrogh-Monostorszeghen a községhezánál nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Kikiáltási ár 1052 frt 75 kr, melynek 10%-a bavatpénzül teendő le az árlejtési szándékozók által.

Az árlejtési feltételek s a költségvetés alulirt községi jegyzőnél a hivatalos órák alatt betekinthezők. Bodrogh-Monostorszeghen, 1895. évi augusztus 9-én.

Kapetánovits János,

jegyző.

Kollár Fülöp,

bíró.

3—2

